

Nr 124.

Av herr **Larsson** i Luttra, om utredning rörande en obligatorisk försäkring mot vissa skador, orsakade av naturkatastrofer eller naturfenomen.

Genom naturkatastrofer och naturfenomen förorsakas årligen betydande skador på liv och egendom. Surtekatastrofen samt de nyligen inträffade många snötrycksskadorna utgöra färska exempel härpå. De som drabbas av dylika skador utsätts ofta för ruinerande förluster. I en stor del av dessa fall finnes ej något försäkringsskydd, och i den mån möjlighet till försäkring finnes, utnyttjas den knappast på grund av skadefallens relativt sällsynta förekomst. Endast då det gäller brandskador utnyttjas numera försäkringsskyddet allmänt, och dessutom har hagelskadeförsäkringen fått en ej obetydlig omfattning. För övriga skador, t. ex. av storm, tromber, snöskred, snötryck, jordskred, översvämning, isgång m. fl., är försäkringsförfarandet så litet anlitat att det saknar betydelse.

Tidigare funnos vissa fonder för ersättning vid naturkatastrofer, men numera brukar ersättning utgå av statsmedel vid svårare fall. I övrigt får den drabbade själv bära förlusten. I de fall ersättning utgår medför proceduren betydande omgång och tidsutdräkt. Några fastställda grunder för denna statliga hjälpverksamhet finnas inte heller. Den skadelidande vet inte omedelbart, om ersättning kommer att utgå eller om han själv måste bära hela förlusten. Denna otrygghet utgör en stark psykisk påfrestning för dem som drabbats av olyckan.

Enligt min mening borde en mera rationell lösning av detta problem eftersträvas. Tanken på någon form av försäkring tränger därvid i förgrunden. Denna försäkring skulle vara obligatorisk och omfatta svårare skador av här berört slag. En tänkbar anordning skulle vara att låta brandförsäkringen ligga till grund för denna försäkring. Den skulle alltså endast omfatta brandförsäkrad egendom. Växande gröda bör inrymmas i försäkringen i den mån brandförsäkring finnes för inbärgad gröda.

För försäkringens anordnande kunna flera alternativ tänkas. Det enklaste vore att i lag ålägga alla försäkringsinrättningar att låta brandförsäkringarna omfatta jämväl här berörda skador. En sådan anordning skulle dock medföra så stora risker, särskilt för de mindre försäkringsinrättningarna vid mera omfattande naturkatastrofer, att särskilda anordningar, t. ex. med statsbidrag, bleve nödvändiga.

En måhända bättre anordning vore därför att anstalter, som meddela brandförsäkring, skulle åläggas att avstå viss del av premieinkomsten för ordnandet av en central katastrofskadeersättning. Endast uträkning, uppsamling och förvaltning av försäkringsavgifterna torde behöva ordnas centralt genom staten eller på annat sätt, under det att värderingar och skaderegleringar enklast, snabbast och billigast skulle kunna ordnas genom den försäkringsinrättning, där egendomen är brandförsäkrad.

En obligatorisk ersättning av statsmedel grundad på brandförsäkringsvärdena bör även kunna bli föremål för övervägande.

Enligt min mening tala starka skäl för ett initiativ från statsmakternas sida för ordnandet av frågan om ersättning för skador orsakade av naturkatastrofer eller naturfenomen. En utredning i ämnet bör därför påkallas av riksdagen, varefter det bör ankomma på Kungl. Maj:t att föreslå de åtgärder, vartill utredningen må giva anledning.

På grund av det anförda hemställes sålunda,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om en utredning rörande en obligatorisk försäkring mot vissa skador orsakade av naturkatastrofer eller naturfenomen.

Stockholm den 24 januari 1951.

Gunnar Larsson
i Luttra.